

FOTO: HANS P.A. KARLSSON

”Viktigt att vara med även i det lilla”

Gediget, handfast och tydligt personcentrerat. Så beskrivs Kristina Nilsson-Lindströms ledarskap av den nystartade föreningen ”Gott ledarskap inom demensvården”. Enligt henne är utbildning en nyckel till framgång.

Länge var Kristina Nilsson-Lindströms ledarskap både kontroversiellt och provocerande när hon tillsammans med dr Dirk Vleugels sanerade i läkemedlen i början av år 2000. De avskaffade sömnmedel, minskade neuroleptika till ett minimum och tog

Kristina Nilsson-Lindström.

bort brickborden. Detta långt innan Socialstyrelsens riktlinjer infördes.

– För mig är det självklart att det inte bara finns ett sätt att jobba på. Det handlar hela tiden om att man kan göra på ett annat sätt, att tänka annorlunda och nytt. Då blir det kontroversiellt när jag stör rutiner som man är van vid.

Hon utgår inte från någon särskild metod utan försöker pragmatiskt möta

människor där de är. Allt som fungerar är bra, det vill säga om något får en person med demenssjukdom att känna sig fri och en medarbetare att känna mening.

Hon drar sig inte heller för att gå in i detaljer, som att personalen inte ska lukta tobaksrök eller svett. När någon leder en äldre i armen och det liknar en fasthåll- ➤

› ning visar hon hur lätt de kan byta grepp för att bli mer inbjudande. Hon ber en medarbetare som brukar baka bullar att prova att göra något annat.

– Jag tror att en närvarande och intresserad chef gör skillnad i hur vården upplevs, det är viktigt att vara med även i det lilla. Men det är nog inte många chefer som ger sig in i de diskussionerna. Det är lätt att någon tar det personligt om jag säger att de kan göra något på ett annat sätt, men det är handlingen jag pratar om, hur vi gör saker och det försöker jag vara tydlig med. Det är inte mot en person och det kräver ett visst mod hos chefen.

Hemligheten bakom Kristinas framgång som arbetsledare är utbildning. Hon har valt att själv gå de utbildningar som hon anser är nödvändiga och sedan för hon det vidare genom egna utbildningsprogram för sin personal. Det gör att hon kan lägga fram informationen så att den känns trovärdig – hon vet vad hon pratar om. För det är andra sidan av myntet, att kunna lära ut och få dem som lyssnar att bli intresserade.

– Det gäller att göra det så enkelt som möjligt och förklara så att alla förstår. Jag försöker visa att vi ingår i ett sammanhang och att varje medarbetare är viktig. Förstår vi varför vi är här så klarar vi nästan varje hur. Och då måste vi även våga prata om det vi inte kan. Vi lär oss

Malmgården är ett kommunalt boende för personer med utredd demenssjukdom i Skara.

av misslyckanden, inte bara det som blir bra, för då måste vi hitta på nya lösningar och det kräver också mod, säger hon.

Målsättningen för Kristina Nilsson-Lundström är att verksamheten är tillåtande, att såväl de äldre som personalen får vara sig själva genom att hon möter var och en där de är. Då kan också Kristina vara sig själv. Det kan handla om att en boende som vill röra på sig får göra det, att personalgruppen får frihet att lägga sina egna scheman utifrån sina behov, att hundar eller katter får vara med som naturliga inslag.

!

Malmgården

Malmgården är sedan 1994 ett kommunalt boende för personer med utredd demenssjukdom i Skara.

Det finns tre avdelningar för fast boende, 24 platser och i samma vårdkedja finns ett korttidsboende samt dagverksamhet.

I dag pågår renoveringar så korttidsenhet och dagverksamheten finns på andra ställen i kommunen fram till februari 2015.

**“ETT VIKTIGT MÅL MED HÄLSOSAMTALEN
ÄR ATT ÄLDRE SKA KUNNA KÄNNA SIG
SÄKRARE I TILLVARON.”**

Berit Axelsson, sjuksköterska och projektledare
Seniorhälsan, Västra Götaland

Som projektledare inom Seniorhälsan har jag tillsammans med distriktsköterskorna, varje dag ansvar för äldre människors hälsa och livskvalitet. Genom att bjuda in alla över 65 år till ett hälsosamtal får vi en tydligare bild av eventuella hälsorisker och behov av vård som finns hos de äldre. Det ger de bästa förutsättningarna att förebygga sjukdomar och ohälsa innan de blir problem. Det ökar både livskvaliteten hos de äldre och sparar stora resurser för samhället, något som kan behövas eftersom vi snabbt blir allt fler äldre i befolkningen.

Inför förebyggande hälsoprogram för alla över 65 år nu!

Läs mer om Vårdförbundets idé om ett nationellt hälsovårdsprogram för äldre på www.vardforbundet.se/aldrehalsa

www.vardforbundet.se

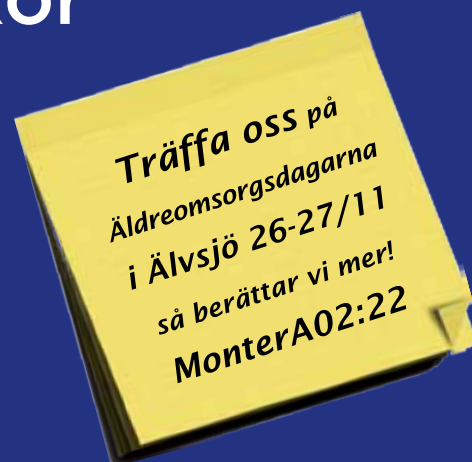
Vi utbildar morgondagens Undersköterskor

Utbilda dig inom

- geriatrik
- sjukvård
- psykiatri
- funktionshinder
- personlig assistens

Du kan även välja en kombination av kurser ur hela vårt utbud.

Ps. En bra möjlighet för dig som snabbt vill ha en formell undersköterskekompetens är att testa och synliggöra dina kunskaper som du inte har på papper.

www.svok.se
08-56 29 12 00

Ritva är en av de boende på Malmgården. Här med katten Sotis.

FOTO: HANS P.A. KARLSSON

Agneta Wennerdahl hälsar på sin man, Håkan, på Malmgården.

➤ Genom att vara tydlig med var gränsen går för medarbetarnas ansvar så vet de också vad som är chefs ansvar. Kristina säger att hon tar det ansvaret och då behöver de inte ligga vakna om natten över den biten.

Själv hämtar hon sin energi både i musiken och i litteraturen samtidigt som hon alltid har haft en stark inre dialog med sig själv.

– Jag är uppväxt på landet och är van vid att vara ensam. Annars får jag min energi från möten med människor, de fyller min bägare. Möten i alla former ger mig energi. Tycker man om att jobba med människor så spelar det ingen roll om de är nyfödda eller hundra år, säger hon.

Kristina Nilsson-Lindström

- Ålder: 58 år.
- Bor: Skara.
- Arbete: Enhetschef för korttidsboende och dagverksamheter i Skara kommun.
- Läser: *Tusen strålande solar*, Khaled Hosseini.
- Lyssnar på: Klassiskt till nytt. Beundrar unga svenska tjejer som lyckas i musikbranschen, som First Aid Kit, Laleh, Veronica Maggio.
- Drivkraft: Att få göra gott och bidra till förändringar som består.

Även möten med anhöriga ser Kristina som en självklar del i verksamheten. Innan hon studerade till sjuksköterska jobbade hon som familjedagvårdare och menar att i båda yrkesrollerna är en bra och öppen dialog med närstående oerhört viktig. Man behöver inte alltid vara överens, men det är Kristinas ansvar som chef att föra en dialog med dem. Det är ofta där hon kan känna sig nöjd.

– Jag är en person som samlar på positiva resultat. De negativa finns också där, men det är inget som belastar mig. Jag är oftast nöjd även om allt kan bli bättre. När den enskilde är nöjd eller om ett problemområde har tonat ner så att det blir hanterbart och alla känner att det inte blir mycket bättre än så här. Då känner jag att det har varit en bra dag. Det behöver inte vara mer än så, den eviga lyckan finns inte utan det gäller att hitta en vardagslunk som känns behaglig.

Kristina tror att många chefer kan känna att de ligger steget efter hela tiden, att de ska genomföra ett beslut som redan är fattat. Själv försöker hon vara öppen mot omvärlden, även om det handlar om saker hon inte kan påverka. Vad kan vi förvänta oss, vad finns bakom nästa hörn?

– Det är viktigt att försöka vara förberedd genom att lyfta blicken. Hur mycket resurser läggs på utbildningsnivå

och hur ser sysselsättningen ut för hela samhället eftersom vi lever på skatte-medel? Vi vet att vi är en utflyttningskommun och att underlaget kommer att minska de närmsta åren, precis som för många kommuner. Men i ett längre perspektiv kommer antalet äldre att öka även hos oss och då vet vi inte om vi har förutsättningar att möta behoven. För alla chefer inom äldreomsorgen kommer de ekonomiska villkoren att vara mest tärande, det finns alltid en diskussion om vem som behöver mest och vad som är viktigast, säger hon och fortsätter:

– Samtidigt kommer det ständigt nya tekniska lösningar som vi inte kände till för tio eller femton år sedan, sådana som gör det säkrare att bo hemma. I stället för att få besök sex gånger om dagen som gör mig låst hemma så har jag en teknik som talar om var jag befinner mig och som signalerar när jag går utanför vissa gränser. Då får jag ändå en viss frihet. Det finns mycket teknik som gör att man klarar sig själv hemma längre och där kan finnas lösningar som vi inte känner till i dag.

HANS P.A. KARLSSON är frilansjournalist i Göteborg med inriktning på sociala frågor samt livsöden.